Сцэнарый выхаваўчага мерапрыемства
“А сёння ў нас Масленіца”

Аўтары-распрацоўшчыкі:
Д.А.Мардань, Г.С.Цярэня,
педагогі дадатковай адукацыі
ЦДАДзіМ “Маяк” г.Мінска

Аб’яднанні па інтарэсах: Фальклорныя ансамблі “Млынок”, “Жбанок”.

Мэта: азнаямленне навучэнцаў з народнай традыцыяй святкавання Масленіцы.

Задачы:

– азнаёміць навучэнцаў з песенямі і тнцамі народнага свята Масленіца;

– азнаёміць з народнымі традыцыямі і абрадамі, забавамі і гульнямі, прысвечанымі святкаванню Масленіцы;

– фарміраваць выканальніцкія навыкі сцэнічнай культуры.

Метады навучання:

– славесныя (тлумачэнне, аповяд);

– практычныя (заданні, практыкаванні, гульні);

– наглядныя (назіранне, дэманстрацыя навучэнцамі ансамбляў канцэртных нумароў).

Абсталяванне: калонкі, баян.

Рэквізіт: пудзіла, бліны, рушнік, кола са стужкамі і інш.

ХОД МЕРАПРЫЕМСТВА

<u>ПЕРШАЯ ЧАСТКА. УСТУП</u>

<u>Песня “У нас сягоння масленка-масленка”</u>

Вядучая Даша: Добры дзень, паважаныя сябры!

Вядучая Глафіра: Падыходзьце бліжэй да нас, запрашаем у госці вас! А ці ведаеце, што сёння ў нас за свята? Калі не, так слухайце. Зараз мы пазнаёмім вас з традыцыйным народным святам – Масленіца, якое мы хутка будзем святкаваць. Ці чулі вы пра яго?

Вядучая Даша: Масленіца – гэта апошняе зімовае свята народнага календара. Сустрэча зімы з вясною. Свята чакалі з вялікай нецярплівасцю, бо гэты тыдзень быў напоўнены святочнымі дзеяннямі, частаваннямі, гульнямі і забавамі. Усе хацелі, каб хутчэй прыйшла цёплая пара, і сваімі дзеяннямі нібыта выганялі зіму.

Вядучая Глафіра: На Масленіцу звычайна елі сыр, масла, малако і, канешне, бліны. Бліны былі як сімвал сонца, таму што яны сапраўды нагадваюць сонца. Елі іх з маслам, мёдам ці смятанай. Кожны дзень тыдня меў сваю назву і сваё прызначэнне.

Вядучая Даша: Панядзелак – сустрэча. У гэты дзень пяклі бліны, майстравалі санкі і коўзанкі для катання з горак, рабілі і пудзіла Масленіцы. Аўторак – дарослыя каталіся з высокіх ледзяных гор разам з дзецьмі, пачыналі хадзіць у госці адзін да аднаго.

Вядучая Глафіра: Серада – зяці хадзілі ў госці да цешчы на бліны. Калі зяць не прыязджаў у госці, то гэта лічылася вялікай крыўдай і непавагай з яго боку да жонкі.

Чацвер – Тлусны ці Крывы. Пяклі бліны і аладкі, у тым ліку і для жывёлы, каб яны былі гладкімі і тлуснымі.

Пятніца – Цешчыны вечары. Гулянні працягваліся, вяскоўцы наведвалі сваіх родзічаў. Хлопцаў, якія не паспелі ажаніцца да Масленіцы, "каралі": прывязвалі да іх калодкі, каб хлопцы цягалі за сабой. Калі яны гэтага рабіць не хацелі, то павінны былі багата адкупіцца – блінамі, сырам, цукеркамі.

Вядучая Даша: Асабліва вясёлымі былі субота і нядзеля. У суботу моладзь весялілася: хлопцыі дзяўчаты гушкаліся на арэлях, упрыгожвалі стужкамі, кветкамі, званочкамі коней, воз ці сані і каталіся па вёсцы.

Нядзеля – Прашчоная. У гэты дзень спальвалі пудзіла, якое сімвалізавала зіму. Вакол вогнішча вадзілі карагоды, спявалі песні. А яшчэ ў гэты дзень людзі адзін у аднаго прасілі прабачэння, спачатку малодшыя, потым старэйшыя: "Прабач, калі чым саграшыў перад табою справаю ці языком".

Вядучая Глафіра: А зараз, мы з вамі пачнем наше знаёмства з маслянічнымі песнямі, забавамі і гульнямі. Пачнём з вамі вясну сустракаці і зіму адпраўляці.

Вядучая Даша: Вітаем усіх, хто да нас прыйшоў. На наша свята гадзіну знайшоў.

ДРУГАЯ ЧАСТКА

Пад найгрыш выходзяць удзельнікі гуртоў, нясуць пудзіла і гавораць словы:

– Гаспадары, дзверы адчыняйце!
Масленіцу сустракайце!
– Добрага дня вам, паважаныя!
Благаславі, Божа, на ўзгорачак стаці,
Масленіцу прывітаці.
– Масленіцу прывітаці, зіму замыкаці,
Зіму замыкаці, вясну адмыкаці.

Песня "А ў нас сяння масленка, масленка"

Вядучая Глафіра: Масленка, Масленка, бывай зіма красненька! Пачастуй блінамі, напаі малаком! Як белы сняжок – дай сыру кусок!

Песня "Сядзелі дзеўкі на досцы"

Вядучая Даша: Наша Масленка гадавая, яна госцейка дарагая! Першая да нас не ходзіць – усё на коніках раз'язджае, каб конікі былі вараныя, каб слугі былі маладыя.

Вядучая Глафіра: Хто з гары пракоціцца, той яшчэ вароціцца! Масленка катліва – пакатацца міла! А ты не зявай, зімовыя загадкі адгадай!

<u>Загадкі удзельнікам гуртоў</u>

1 вучань: Улетку адпачываюць, а ўзімку дзяцей катаюць. *(Санкі).*

2 вучань: Па сцяжыне, па дарозе бегчы я ў іх не змозе. І па снезе не ідуць, лёд убачаць – і лятуць! *(Канькі).*

3 вучань: Шар пастаўлены на шар, нос чырвоны на ўвесь твар, рот і вочы – вугалькі. Адгадайце, хто такі. *(Снегавік).*

4 вучань: Без рук малюе, без зубоў кусае. *(Мароз).*

5 вучань: З неба ўпаў, усю зямлю, як абрусам, заслаў. *(Снег).*

6 вучань: Зараз будзем строіць смешкі – запрашаем на пацешкі!

Вядучая Глафіра: Танцы й карагоды не выходзяць з моды! Хай гучаць песні ў нас на прадвесні! Гэй, народ, станавіся ў карагод!

<u>Песня “Ідзі зіма із-пад печы”</u>

Усе становяцца ў карагод і пачынаюць хадзіць вакол пудзіла пад песню.

Вядучая Даша: А зараз мы разам праспяваем рэфрэн песні ***“Масленая, шчаслівая працягніся да Вяліка дня”***

<u>Песня “Ой казалі масленай сем нядзель”</u>

Вядучая Глафіра: На Масленіцу гулялі таксама ў розныя гульні, ладзілі танцы. Прапаную разам пагуляць у гульні **Цяцерка і Юрачка.**

Вядучая Даша: А зараз паспрабуем патанчыць з вамі **“Ой-ру і Лявоніху”.**

Разам: Масленка, Масленка, бывай зіма красненька! А мы, госцейкі, развітаемся, на новыя сустрэчы спадзяваемся!